

Tuottavuusvertailun kooste 2010–2019

Kuntamarkkinat

Samuel Ranta-aho

samuel.ranta-aho@kuntaliitto.fi

**Kuntapalveluiden
tuottavuuden
mittaaminen
on tärkeää**

Tuottavuusmittauksen näkökulmia ja haasteita

TEKNINEN TEHOKKUUS

Tuottamisen näkökulma:
Panos-tuotos ajattelutapa

Esim. onko käytössä
olevien tilojen ylläpito
hoidettu tehokkaasti?

Mikä on palvelun
yksikkökustannuksen
reaalikehitys?

ALLOKATIIVINEN TEHOKKUUS

Järjestämisen näkökulma:
Oikeat palvelut, oikeassa
paikassa, oikeaan aikaan

Esim. tilatehokkuuden
mittaus, ovatko tilat
tehokkaasti käytössä?
Ovatko tilat
asianmukaisia ja järkeviä?

LAATU JA VAIKUTTAVUUS

Tuotoksen laatu ja
vaikuttavuus, myös sitä
tehdäänkö oikeita
asioita

Esim. onko ylläpidosta
karsittu laadun nimissä,
esim. tärkeitä
korjaustarpeita lykätty
tai lämmitystä
vähennetty.

YMPÄRISTÖN VAIKUTUS

Tuottavuusmittauksen
rajaus, mistä muutos
johtuu?

Esim. leuto talvi
vähentää lämmityskuluja,
palkitseeko mittari?

Lainsäädännöstä johtuvat
tehtävien laajennukset
lisäävät kuluja mutteivät
tuotosta.

Miten tuottavuus nousee ja laskee

- Tavarat
- Puolivalmisteet
- Palvelut
- Näiden yhdistelmät

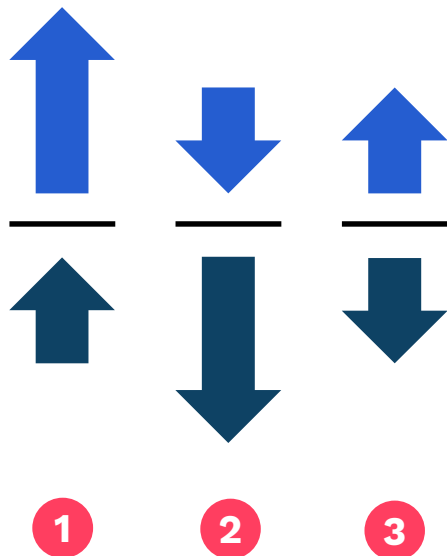
TUOTOS

PANOS

€

- Työntekijät
- Työtilat
- Koneet
- Laitteet
- Raaka-aineet

Tuottavuus nousee

- 1 Tuotokset nousevat enemmän kuin panokset
- 2 Tuotokset laskevat vähemmän kuin panokset
- 3 Tuotokset nousevat ja panokset laskevat

- Tavarat
- Puolivalmisteet
- Palvelut
- Näiden yhdistelmät

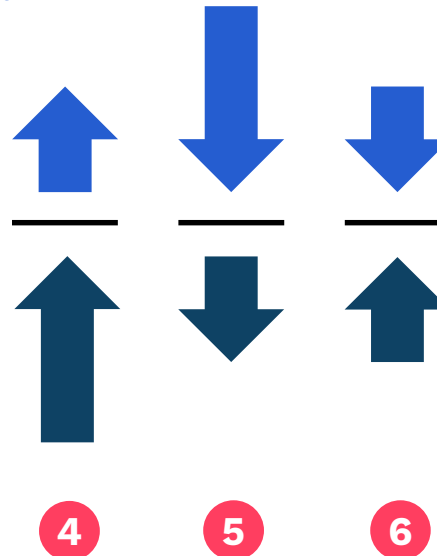
TUOTOS

PANOS

€

- Työntekijät
- Työtilat
- Koneet
- Laitteet
- Raaka-aineet

Tuottavuus laskee

- 4 Tuotokset nousevat vähemmän kuin panokset
- 5 Tuotokset laskevat enemmän kuin panokset
- 6 Tuotokset laskevat ja panokset nousevat

+ PALVELUN
LAATU

Kuntien Tuottavuusvertailu

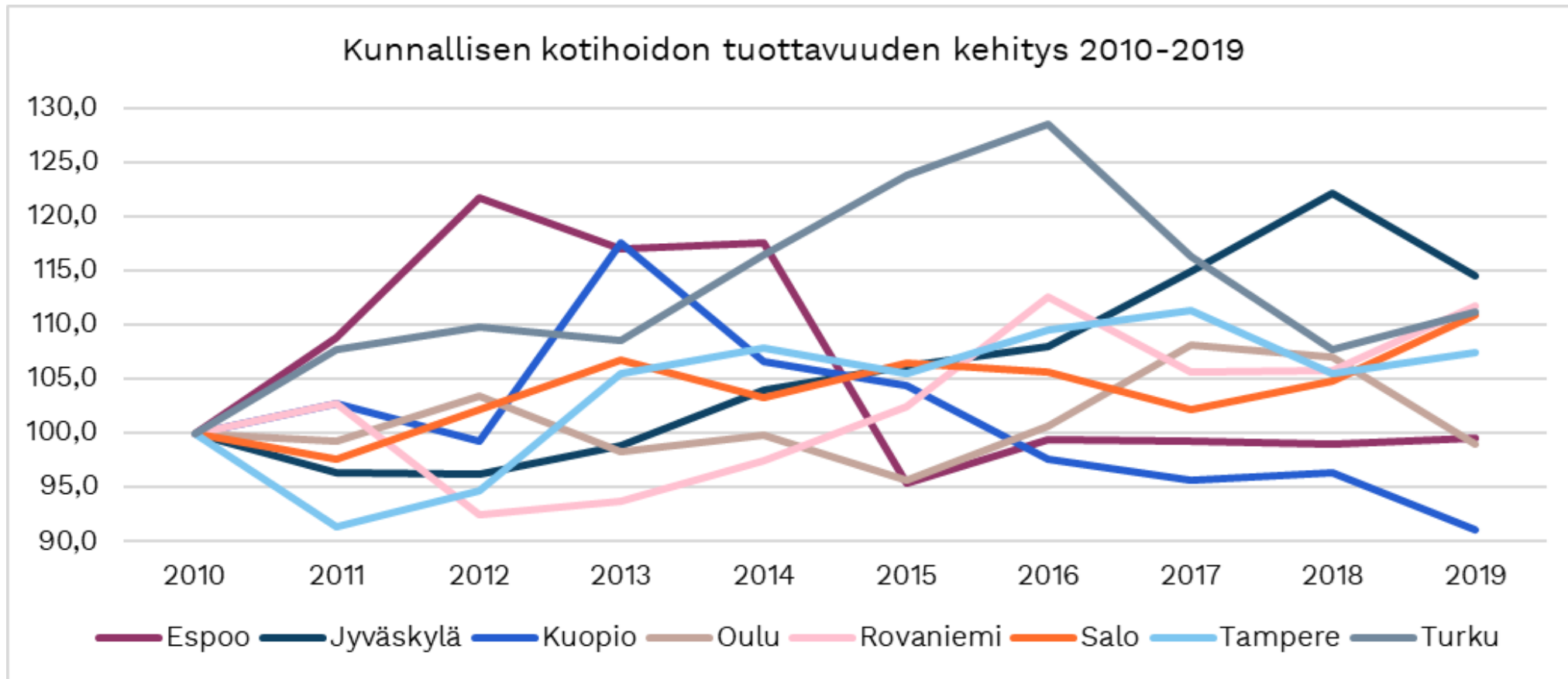
- Kuntien tuottavuusvertailu on kunnille ja kuntayhtymille avoin palvelu, jossa seurataan valikoitujen ikäihmisten, opetuksen ja teinisen toimen palveluiden tuottavuuden kehitystä ajassa. Kuntaliitto on kehittänyt tuottavuusmittareita yhdessä kuntien, valtionvarainministeriön ja eri asiantuntijatahojen kanssa.
- Tuottavuusvertailussa verrataan ennen kaikkea kunnan oman tuottavuuden muutosta ajassa (tuottavuusindeksi), mutta vertailu muihin kuntiin on samalla mahdollista. Talouslukujen ohella seurataan sitä, tapahtuvatko parannukset tuottavuudessa vaikuttavuuden tai laadun kustannuksella. Tuottavuusparannusten ei tulisi tapahtua palvelun tai työelämän laadun kustannuksella.
- Vertailussa tuottavuutta kuvataan indeksikäyrillä, jotka kuvaavat tuottavuutta suhteessa perusvuoteen (esim. 2010=100). Mikäli indeksikäyrä saa arvon 105, on tuottavuus parantunut viisi prosenttia lähtövuoteen nähden.

Tuottavuusvertailun hyödyt

- Tuottavuusvertailun mittarin tuloksia voi hyödyntää esimerkiksi kunnan talousarvion tuottavuustavoitteiden seurannassa sekä tarkastuslautakunnan tuloksellisuusarvioinnissa. Vertailun avulla saadaan vietyä tuottavuusajattelun ja -johtamisen toimintakulttuuria myös omaan organisaatioon.

Ikäihmisten palveluiden tuottavuus

Kotihoidon tuottavuus 2010–2019

- Kunnallisen kotihoidon tuottavuus vuosina 2010–2019
- Kuvaan on otettu mukaan ne kunnat, joiden aikasarja kattaa koko ajanjakson

KOTIHOITO (kunnallinen)

KUNTA	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo (10–19)	+39 %	+39 %	-0,5 %	-0,1 milj €
Joensuu (13–16)	+38 %	+31 %	+5,2 %	+0,8 milj €
Jyväskylä (10–19)	+4 %	-9 %	+14,5 %	+2,3 milj €
Kotka (10–16)	+8 %	-10 %	+19,7 %	+1,7 milj €
Kouvola (10–17)	+19 %	+15 %	+3,2 %	+0,6 milj €
Kuopio (10–19)	+148	+172 %	-8,9 %	-2,6 milj €
Lahti (10–15)	+24 %	+17 %	5,9 %	+1,0 milj €
Oulu (10–19)	+10 %	+12 %	-1,0 %	-0,3 milj €
Raasepori (15–18)	+58 %	+35 %	+16,9 %	+1,3 milj €
Rovaniemi (10–19)	+14 %	+2 %	+11,7 %	+0,6 milj €
Salo (10–19)	+13 %	+2 %	+10,9 %	+1,3 milj €
Tampere (10–19)	+89 %	+76 %	+7,4 %	+3,1 milj €
Turku (10–19)	+38 %	+25 %	+11,1 %	+4,8 milj €
YHTEENSÄ (md)			+10,9 %	

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN (kunnallinen)

KUNTA	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo (12–19)	+529 %	+456 %	+13,1 %	+2,3 milj €
Joensuu (10–16)	+1539 %	+1509 %	+1,1 %	+0,4 milj €
Jyväskylä (10–19)	+48 %	+84 %	-19,7 %	-5,0 milj €
Kotka (10–16)	+61 %	+83 %	-12,2 %	-1,7 milj €
Kouvola (10–16)	+29 %	+98 %	-34,6 %	-10 milj €
Kuopio (11–19)	+253 %	+447 %	-35,4 %	-5,1 milj €
Lahti (10–15)	+56 %	+39 %	+12,2 %	+3,1 milj €
Oulu (10–19)	+367 %	+333 %	+8,0 %	+0,8 milj €
Raasepori (15–19)	+38 %	+33 %	+3,6 %	+0,3 milj €
Rovaniemi (10–19)	-32 %	-14 %	-21,4 %	-1,4 milj €
Salo (10–19)	+17 %	+47 %	-20,6 %	-1,8 milj €
Tampere (14–18)	+184 %	+157 %	+10,8 %	+2,1 milj €
Turku (14–18)	+197 %	+140 %	+23,7 %	+9,0 milj €
YHTEENSÄ (md)			+3,6 %	

VANHAINKOTIHOITO (kunnallinen)

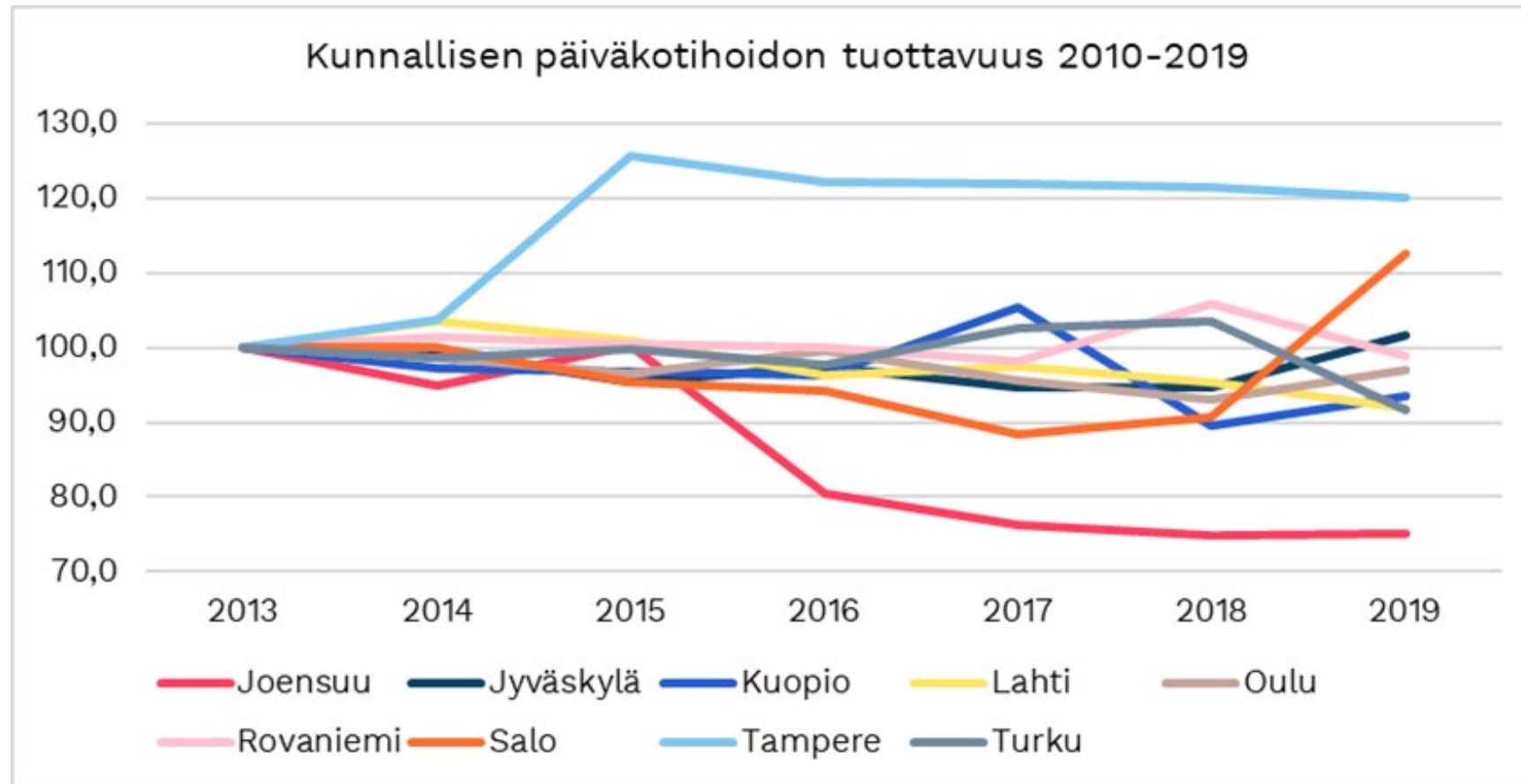
KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo (10–19)	-82 %	-77 %	-21,4 %	-1,2 milj €
Jyväskylä (10–19)	-68 %	-66 %	-6,6 %	-0,5 milj €
Kouvola (10–17)	-80 %	-61 %	-50,3 %	-6,1 milj €
Kuopio (10–19)	-57 %	-37 %	-31,6 %	-2,4 milj €
Oulu (10–19)	-35 %	-16 %	-22,6 %	-5,9 milj €
Raasepori (15–19)	-44 %	-46 %	+2,2 %	+0,1 milj €
Rovaniemi (10–19)	-53 %	-38 %	-24,8 %	-0,8 milj €
Salo (10–19)	-35 %	-35 %	-1,8 %	-0,2 milj €
Tampere (10–19)	-42 %	-42 %	+1,3 %	+0,3 milj €
Turku (10–19)	-76 %	-76 %	+2,0 %	+0,2 milj €
YHTEENSÄ (md)			-6,6 %	

VUODEOSTOHOITO (kunnallinen)

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Joensuu (10–16)	-65 %	-68 %	+7,2 %	+0,6 milj €
Jyväskylä (10–16)	+33 %	+31 %	+1,4 %	+0,7 milj €
Kotka (10–16)	-27 %	+9 %	-27,2 %	-2,9 milj €
Kouvola (10–17)	-55 %	-44 %	-20,7 %	-1,3 milj €
Kuopio (10–19)	-37 %	-30 %	-9,7 %	-0,6 milj €
Lahti (10–15)	-51 %	-45 %	-9,5 %	-1,9 milj €
Oulu (10–19)	-94 %	-93 %	-13,3 %	-0 milj €
Rovaniemi (13–19)	-7 %	+11 %	-16,1 %	-1,4 milj €
Salo (10–19)	-14 %	+11 %	-22,4 %	-2,7 milj €
Tampere (10–19)	-61 %	-45 %	-29,7 %	-5,3 milj €
Turku (11–19)	-46 %	-46 %	-1,0 %	-0,2 milj €
YHTEENSÄ (md)			-14,7 %	

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen tuottavuus

Päiväkotihoidon tuottavuus 2013–2019

- Kunnallisen päiväkotihoidon tuottavuus vuosina 2013–2019
- Kuvaan on otettu mukaan ne kunnat, joiden aikasarja kattaa koko ajanjakson

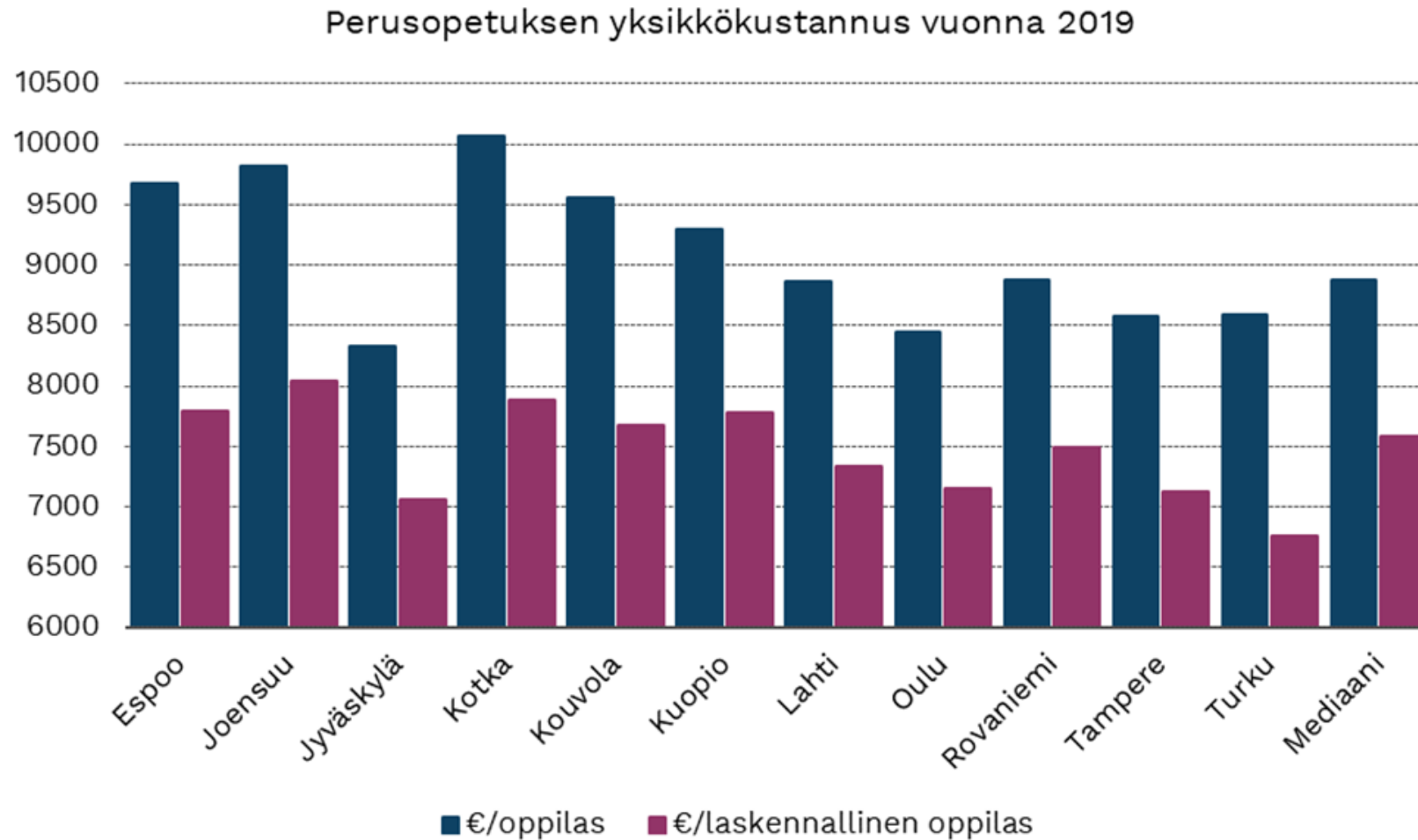
PÄIVÄKOTIHOITO (kunnallinen)

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo (14–19)	+30 %	+25 %	+4,1 %	+7,0 milj €
Joensuu (10–19)	-2 %	+31 %	-24,8 %	-7,6 milj €
Jyväskylä (10–19)	+18 %	+16 %	+1,6 %	+1,1 milj €
Kotka (13–16)	-14 %	+3 %	-16,5 %	-3,1 milj €
Kouvola (13–16)	+4 %	-3 %	+7,6 %	+2,0 milj €
Kuopio (10–19)	+24 %	+33 %	-6,5 %	-3,6 milj €
Lahti (10–19)	+14 %	+24 %	-8,2 %	-4,0 milj €
Oulu (10–19)	+4 %	+7 %	-2,9 %	-2,8 milj €
Raasepori (15–19)	+12 %	+7 %	+4,8 %	+0,7 milj €
Rovaniemi (10–19)	-11 %	-10 %	-1,2 %	-0,4 milj €
Salo (10–19)	-2 %	-14 %	+12,7 %	+2,7 milj €
Tampere (10–19)	+39 %	+16 %	+20,0 %	+20,3 milj €
Turku (10–19)	-2 %	+7 %	-8,3 %	-5,9 milj €
YHTEENSÄ (md)			-1,2 %	

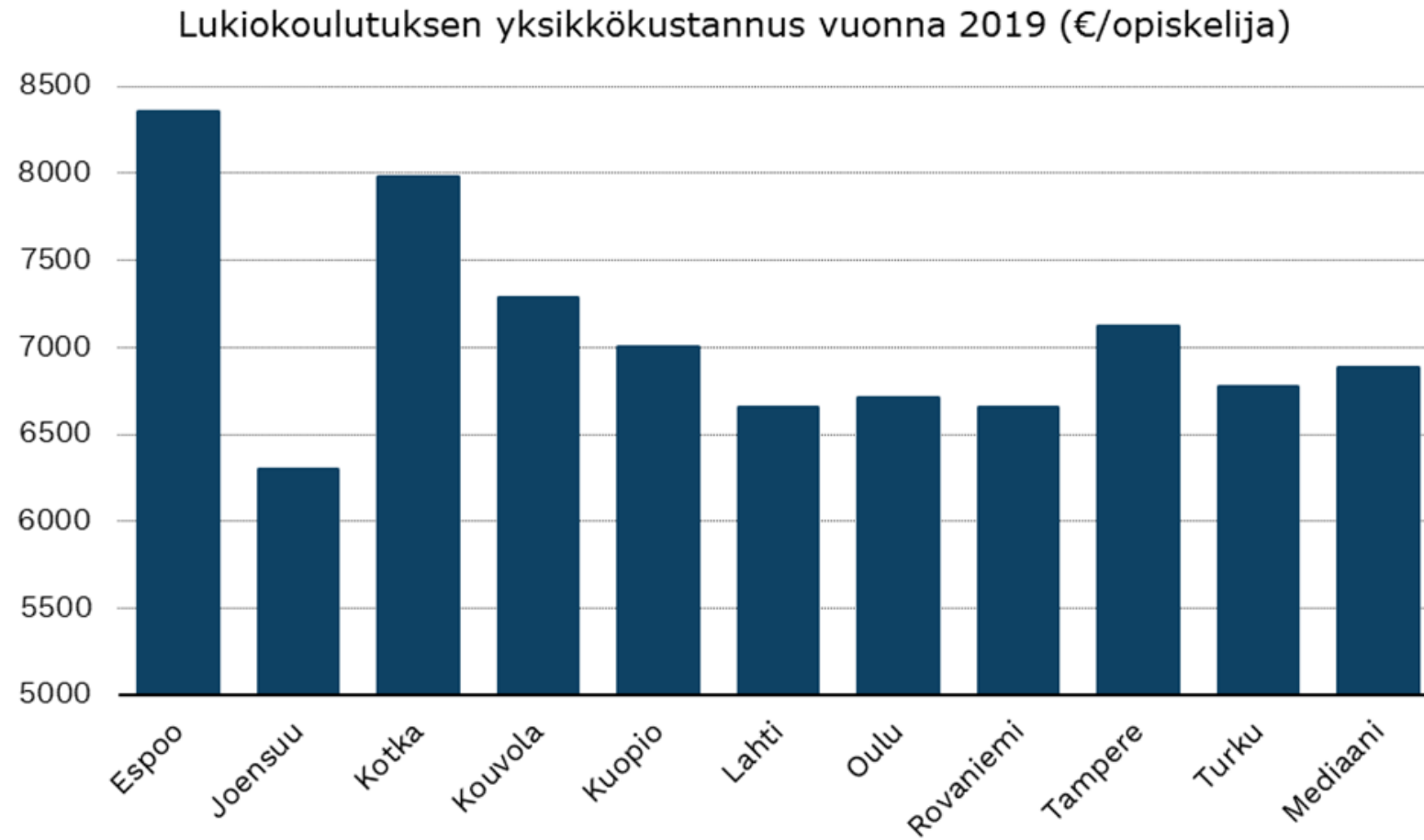
PERHEPÄIVÄHOITO (kunnallinen)

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo (14–19)	-35 %	-32 %	-5,2 %
Joensuu (13–19)	-30 %	-44 %	-30,3 %
Jyväskylä (13–19)	-65 %	-65 %	-0,8 %
Kotka (13–15)	-13 %	-4 %	-9,6 %
Kouvola (13–16)	-44 %	-40 %	-8,0 %
Kuopio (13–19)	-20 %	+1 %	-20,6 %
Lahti (13–19)	-38 %	-33 %	-8,6 %
Oulu (13–19)	-72 %	-69 %	-11,0 %
Raasepori (15–19)	-54 %	-45 %	-15,3 %
Rovaniemi (13–19)	-65 %	-61 %	-9,2 %
Salo (13–19)	-46 %	-58 %	+29,2 %
Tampere (13–19)	-72 %	-68 %	-12,3 %
Turku (13–19)	-53 %	-54 %	+1,3 %
YHTEENSÄ (md)			-9,2 %

Perusopetus 2010–2019

Lukiokoulutus 2010–2019

PERUSOPETUS 2010–2019

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo	+23 %	+26 %	-2,6 %
Joensuu	-10 %	+6 %	-15,7 %
Jyväskylä	+11 %	+7 %	+4,6 %
Kotka	-6 %	+22 %	-22,7 %
Kouvola	-11 %	-4 %	-7,4 %
Kuopio	+25 %	+38 %	-9,3 %
Lahti	+19 %	+31 %	-9,6 %
Oulu	+81 %	+78 %	+1,4 %
Raasepori (10–18)	-11 %	+20 %	-25,5 %
Rovaniemi	+2 %	+11 %	-8,4 %
Salo (10–18)	-4 %	-2 %	-2,3 %
Tampere	+10 %	+15 %	-4,2 %
Turku	+5 %	+1 %	+4,0 %
YHTEENSÄ (md)	+5 %	+15 %	-7,4 %

LUKIOKOULUTUS 2010–2019

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo	-4 %	+9 %	-11,7 %
Joensuu	-6 %	-3 %	-3,3 %
Kotka	-4 %	+4 %	-7,9 %
Kouvola	-11 %	-15 %	+5,6 %
Kuopio	+8 %	+10 %	-2,0 %
Lahti	+15 %	+18 %	-2,7 %
Oulu	+18 %	+18 %	+0,2 %
Raasepori (10–18)	-13 %	+10 %	-22,9 %
Rovaniemi	-15 %	-27 %	+16,5 %
Salo (10–18)	-4 %	-12 %	+12,5 %
Tampere	+4 %	+6 %	-2,4 %
Turku	-2 %	+4 %	-5,3 %
YHTEENSÄ (md)	-2 %	+5 %	-2,5 %

- Vuoden 2019 tiedot ovat ennakkotietoja. Lopulliset tiedot ilmestyvät myöhemmin

Teknisen toimen tuottavuus

Talven rankkuusindeksi

RANKKUUSINDEKSI	Talvi 10	Talvi 11	Talvi 12	Talvi 13	Talvi 14	Talvi 15	Talvi 16	Talvi 17	Talvi 18	Talvi 19
Koko maa	1,00	1,04	1,00	0,99	0,85	0,90	0,88	0,87	0,96	0,93
Espoo	1,00	1,07	0,94	1,04	0,67	0,73	0,71	0,80	0,81	0,85
Joensuu	1,00	1,01	1,05	0,93	0,88	0,97	0,99	0,90	1,09	1,09
Jyväskylä	1,00	1,12	1,08	1,02	0,93	0,95	0,97	0,85	1,11	0,82
Kotka	1,00	1,06	0,85	1,01	0,73	0,77	0,82	0,81	0,83	0,95
Kouvola	1,00	1,09	0,90	0,94	0,79	0,80	0,81	0,81	0,98	0,93
Kuopio	1,00	1,06	1,03	0,98	0,87	0,93	0,93	0,89	1,09	0,85
Lahti	1,00	1,03	0,97	0,97	0,78	0,86	0,82	0,85	0,93	0,93
Oulu	1,00	0,88	0,94	0,91	0,84	0,90	0,86	0,85	0,86	1,04
Raasepori	1,00	1,07	0,95	1,10	0,75	0,72	0,76	0,83	0,82	0,88
Rovaniemi	1,00	0,85	1,09	0,97	1,06	1,03	0,99	1,01	1,02	1,19
Salo	1,00	1,13	1,02	1,10	0,78	0,80	0,79	0,78	0,86	0,79
Tampere	1,00	1,01	0,96	0,99	0,83	0,88	0,83	0,85	0,99	0,93
Turku	1,00	1,13	1,02	1,07	0,85	0,86	0,84	0,85	0,84	0,91

- Jos talvenrankkuusindeksi on enemmän kuin 1,00 on talvi ollut ”rankempi” kuin talvi 2010, tällöin väri on **punainen** ja vastaavasti jos talvi on ollut ”helpompi”, on väri **sininen**
- Talven rankkuus pohjautuu kuntakohtaisiin säähavaintoihin, joka huomioi lumisadelumisade- ja nollan ylityspäivien lukumääriin
- Talven rankkuutta mitattaessa on huomioitava, että talvi mitataan aikavälillä 1.10.–30.4. Toisin sanoen viimeisimmän mittaussarjan talven 2019, säähavainnot ovat aikaväliltä 1.10.2018.–30.4.2019

KATUJEN TALVIHOITO (yhteensä)

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Talvikorjattu tuottavuusmuutos
Espoo (16–19)	+3 %	-6 %	+10,1 %	+32,2 %
Joensuu (10–19)	+15 %	+12 %	+2,6 %	+11,8 %
Kotka (10–19)	+2 %	-43 %	+80,8 %	+71,8 %
Kouvola (13–16)	+0 %	+11 %	-9,4 %	-21,5 %
Kuopio (10–19)	+15 %	+98 %	-41,9 %	-52,1 %
Oulu (15–19)	+7 %	+42 %	-24,5 %	-12,7 %
Raasepori (15–19)	+19 %	+102 %	-41,2 %	-27,9 %
Salo (10–19)	+2 %	-47 %	+92,0 %	+51,7 %
Tampere (10–18)	+2 %	-32 %	+49,1 %	+48,2 %
Turku (10–18)	-0 %	-50 %	+100,2 %	+68,5 %

- Talvihoito yhteensä sisältää kunnallisesti ja ostopalveluina tuotettujen palveluiden kokonaiskustannukset ja katupinta-alat yhteensä
- Talvikorjattu tuottavuusmuutos on laskettu kuntakohtaisen talven rankkuuden mukaan

VIHERALUEIDEN HOITO (kunnallinen)

KUNTA	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo (16–19)	-3 %	+2 %	-5,3 %
Joensuu (10–19)	+43 %	-5 %	+50,1 %
Kotka (10–19)	-8 %	-14 %	+7,5 %
Kuopio (12–19)	+13 %	+6 %	+7,4 %
Oulu (15–19)	-5 %	+3 %	-7,4 %
Raasepori (15–19)	+0 %	-21 %	+27,2 %
Rovaniemi (10–19)	+39 %	+8 %	+28,1 %
Salo (14–19)	+3 %	-8 %	+11,2 %
Tampere (11–18)	+5 %	-2 %	+4,6 %
Turku (15–18)	-13 %	-47 %	+64,7 %
YHTEENSÄ (md)			+7,5 %

VESIHUOLTO

VESILAITOS	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Helsingin seudun ympäristöpalvelut (10–19)	+6 %	+2 %	+3,8 %
Joensuun Vesi (10–19)	-1 %	+7 %	-8,1 %
Jyväskylän Energia (12–19)	-3 %	+33 %	-27,2 %
Kouvola Vesi (15–19)	+18 %	+3 %	+14,2 %
Kuopion Vesi (10–19)	+11 %	+57 %	-29,2 %
Kymen Vesi (10–19)	+14 %	+4 %	+10,4 %
Lahti Aqua (10–19)	+2 %	+5 %	-2,8 %
Oulun Vesi (10–19)	+33 %	+35 %	-1,3 %
Salon Vesi (10–18)	-2 %	-5 %	+3,4 %
Tampereen Vesi (10–19)	+0 %	+22 %	-17,5 %
Turun vesilaitos (12–18)	-4 %	-11 %	+6,9 %
YHTEENSÄ (md)			-2,8 %

TOIMITILOJEN YLLÄPITO

KUNTA	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Oulu (15–19)	+3 %	+4 %	-1,0 %
Raasepori (15–19)	-3 %	+2 %	-4,5 %
Salo (15–19)	-4 %	+1 %	-4,3 %
Tampere (15–19)	-2 %	+30 %	-24,9 %

- Toimitilojen ylläpidon tuottavuus on laskettu painottamalla kaikkia kunnan kiinteistötyyppejä (koulut, päiväkodit, sote-kiinteistöt, liikuntatilat, asunnot ja muut tilat) kustannuspainokertoimilla
- Toimitilojen ylläpitoon sisältyvät: käyttö ja huolto, ulkoalueiden hoito, lämmitys, vesi ja jätevesi, sähkö ja kaasu, jätehuolto, muut hoitokulut, korjaukset sekä siivous

Tuottavuusvertailu verkossa

www.kuntaliitto.fi/tuottavuusvertailu

- Lisätietoa myös kuntatalousyksikön sivuilta:
www.kuntaliitto.fi/talous/tuloksellisuus/kuntien-tuottavuusvertailu

- Sivun alaosasta *Liitteet* kohdasta löytyy uusin **kooste**
- Liitteistä löytyy myös **tulkinta- ja täyttöohjeet**

Lisätietoja

Samuel Ranta-aho

050 462 0058

samuel.ranta-aho@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi